A. 1853. MAANDAG den 12. September. No. 109.





UTRECHTSCHE PROVINCIALE EN STADS-COURANT.

ALGEMEEN ADVERTENTIEBLAD.

Bij deze COURANT behoort een BIJVOEGSEL.

De Luitenant-Generaal, Chef van het Militair Huis des Konings, maakt bekend, dat Zijne Majesteit op Woensdag den 14. September aanstaande, des middags ten twaalf ure, in het Raadhuis te Utrecht, Audientie zal verleenen, aan Generaals, Hoofd-officieren, Officieren en verdere Militairen.

Degenen, die verlangen tot deze Audientie te worden toegelaten, worden uitgenoodigd, zich in te schrijven op eene der lijsten, welke daartoe aan gezegd gebouw gereed zullen liggen, van heden af, tot en met 13 September, des namiddags ten vier ure, op welken tijd die lijsten zullen worden gesloten.

's Gravenhage, den 11. September 1853.

De Luitenant-Generaal voornoemd,
Jhr. KLERCK.

De Opper-Kamerheer maakt bekend, dat Zijne Majesteit de Koning op Woensdag den 14. September aanstaande, des namiddags ten half één ure, in het Raadhuis te Utrecht, Audientie zal verleenen, aan Civile Autoriteiten, Commissien en Particulieren.

Degenen, die verlangen tot deze Audientie te worden toegelaten, worden uitgenoodigd, zich in te schrijven op eene der lijsten, welke daartoe aan gezegd gebouw gereed zullen liggen, van heden af tot en met den 13. September, des namiddags ten vier ure, op welken tijd die lijsten zullen worden gesloten.

's Gravenhage, den 11. September 1853.

VAN AYLVA VAN PALLANDT.

KENNISGEVING.

Burgemeester en Wethouders der stad Utrecht brengen ter kennis van de daarbij belanghebbenden, dat, bij gelegenheid der te houden tentoonstelling van vee, een gedeelte der Maliebaan in den morgen van den 17. September 1853 tot 's namiddags ten 5 ure zal afgesloten zijn.

Utrecht, den 10. September 1853.

Burgemeester en Wethouders voornoemd,
N. P. J. KIEN.
Ter ordonnantie van dezelven,
H. G. RÖMER.

ITALIE.

[illegible] 3 September.

Het [illegible], dat de Oostenrijksche gezant, graaf d'Appony, ons reeds heeft verlaten, is te voorbarig. Hij bewoont zijn landgoed te Rivoli, in onze nabijheid, en zal eerst den 20. Sept. naar Weenen vertrekken. Hij heeft verlof voor 4 maanden genomen. Gedurende zijne afwezigheid zal zijne secretaris graaf *Paar*, als zaakgelastigde hier blijven.

MILAAN 8 September.

Heden zijn 64 vonnissen geveld wegens deelneming aan het complot van 6 Febr. Twintig personen zijn ter dood veroordeeld, doch hun vonnis is in [illegible] veranderd. 44 personen zijn tot galeistraf veroordeeld.

VENETIE 1 September.

In weêrspraak van de overdrevene geruchten, welke nopens de schaarschte van granen in omloop zijn gebragt, berigt ons officieel blad, dat nergens de graanoogst slecht is uitgevallen, zoo als men in eenige streken gevreesd had, en dat in de vorige week alhier zoo vele granen zijn aangekomen, dat men moeite heeft dezelve te bergen; er zijn 37 schepen beladen met tarwe en maïs in deze haven binnen geloopen.

DUITSCHLAND.

WEENEN 8 September.

De berigten uit Konstantinopel van 27 Aug. brengen geen belang aan. In Smirna werd eene Hollandsche flottille verwacht.

— Het groote kamp bij Olmutz zal eerst den 12. Sept. worden betrokken.

— Men verneemt, dat de Amerikaansche zaakgelastigde, die in Julij naar de Ver. Staten is op reis gegaan, hier niet zal wederkeeren, maar dat de Amerikaansche belangen door den consul zullen worden behartigd. Dit schijnt in verband te staan met de zaak van *Costa*.

WEENEN 9 September.

De Keizer zal zich den 13. dezer naar het Kamp van Olmutz begeven, alwaar 40,000 man troepen met 126 kanonnen zullen bijeên zijn.

— Men spreekt weder van eene nieuwe 5 pCt. zilveren geldleening, ten bedrage van 30 millioen guldens, die in dit jaar zal geopend worden; en van eene groote geldleening bij wijze van loterij, waarbij intrest-coupons zullen gevoegd zijn.

— 5 pCt. 94; Z. L. $108^1/_4$; Bank. 1383.

BERLIJN 8 September.

De zoo even verschenen *Staats-Anzeiger* meldt, dat, na overleg met de Staten van het Tolverbond, de vrijstelling van tolregten voor den invoer van granen van den 15 Sept. tot het einde van dit jaar is toegestaan.

— 4 pCt. $29^7/_8$; bank $113^3/_4$.

ENGELAND.

LONDEN 8 September.

De koningin heeft met haar verblijf te Dublin de Iersche [illegible] vereerd; zij heeft vele aankoopen gedaan van Iersche producten en haar paleis doen in orde brengen voor nadere bezoeken. De heer *Dargan*, die een bezoek van de kon. familie heeft ontvangen en de hulde van H. M. heeft ingeoogst voor de daarstelling der tentoonstelling, heeft bedankt voor de eer van eene benoeming tot ridder en baronet. Hij wenscht plebejer te zijn en te blijven. — De koningin heeft ook Edimburg weder verlaten.

— De *Times* bevat het *memorandum* van *Reschid Pacha*; de Porte vraagt werkelijk den waarborg, waarvan reeds vroeger is gesproken, tegen eene mogelijke hernieuwde bezetting van de Vorstendommen door Rusland; er blijkt tevens uit, dat de wijzigingen door Turkije gewenscht, niet zoo weinig beteekenend zijn.

— Door tegenwind waren tot den 4. dezer meer dan 300 schepen verhinderd de rivier op te varen. Het was een indrukwekkend gezigt eene zoo groote vloot de Teems te zien opkomen.

— De invoer van granen van buitenland bedraagt sedert maandag 51,320 quarters tarwe en 94,880 quarters haver. Op zoo veel aanvoer bleven de koopers terug, op lagere prijzen wachtende.

LONDEN 9 September.

De begrafenisplegtigheid van generaal *Napier* heeft Donderdag te Portsmouth plaats gehad. 100,000 belangstellenden vormden den lijkstoet.

— De Humboldt heeft tijdingen uit N. Amerika aangebragt. Ze brengen het antwoord mede, door *John Russell*, namens de Engelsche regering gegeven, betreffende het sluiten van een verdrag over de onafhankelijkheid van Cuba. Engeland, zegt de minister, zal naar omstandigheden handelen. — Te New-Orleans blijft de geele koorts hevig woeden. — Uit Sidney wordt gemeld, dat er handelswaren in overvloed werden aangebragt. Er had zich eene maatschappij gevormd ter ontginning van de steenkolenmijnen op de Hebrideneilanden.

— De verschillen tusschen Rusland en Perzië zijn bijgelegd. De Schach had een buitengewoon gezant naar Petersburg gezonden, aan wien de Czaar een welwillenden, eigenhandigen brief geschreven en daarbij het ordeteeken van St. Stanislaus 1e kl. geschonken had.

— 10 *Sept.* Gec. $96^5/_8$ à 97; Sp. 1 pCt. $22^3/_4$ à 23; Cert. $6^1/_8$ à $^3/_8$; Mex. $25^1/_8$ à $25^1/_4$; Peru 81 à $^1/_2$; Rusl. $4^1/_2$ pCt. $101^3/_4$ à $102^1/_4$.

FRANKRIJK.

PARIJS 8 September.

Gisteren waren de fondsen dalende en heden zijn ze het wederom. Vraagt men naar de reden: 't is altijd de Leventsche kwestie, die de speculanten in angst doet blijven, en dat nog wel in Parijs en in Londen beide. 't Is waar de goedkeuring van den Czaar op de wijzigingen door de Porte gevraagd in de voorgeslagen bevredigingsvoorstellen blijft ten achter, en er loopt zelfs het gerucht, dat de keizer [illegible] geren ze aan te nemen; 't is waar, dat er [illegible] heerscht aan ons ministerie van buitenl. zaken; men verhaalt daarbij, dat de Engelsche ministers te Londen bij elkaâr zijn geroepen tot eene [illegible] randsvergadering. Maar 't is ook waar, dat het antwoord van den Czaar nog niet bekend is, dat Engeland van meening schijnt, de [illegible] haar lot over te laten, als zij haar [illegible] dat is dat geval ook Frankrijk [illegible], zoodat Turkije, aan zich zelf overgelaten, zal moeten toegeven en des noods tegen zijn wil, de vrede zal bewaard blijven.

PARIJS 9 September.

Uit Petersburg wacht men voortdurend stellig berigt nopens het oordeel van den Czaar over de door de Porte gevraagde wijzigingen. De geruchten zijn omtrent dat oordeel minder gunstig. Volgens het zeggen zou onze regering de tijding over Weenen hebben ontvangen, dat de Czaar niet in de veranderingen zou bewilligen. De weigering van den Keizer kan niet anders ten gevolge hebben dan de onderwerping van den Sultan. De laatste toch staat thans evenzeer tegenover geheel Europa [illegible] de eerste en waar de magtige [illegible] durfde trotseren, zal [illegible] wel niet [illegible]

— De verkiezingen zijn geheel naar wensch der regering afgeloopen. Zelfs in de plaats van de heeren *Bouhier de l'Ecluse* en *Verner de Mérode*, die hun ontslag hebben genomen, doch tot de zoogenaamde oppositie behoorden, zijn zonder tegenstand de ministeriële kandidaten gekozen.

— $4^1/_2$ pCt. 101,60; 3 pCt. 78,25; Sp. 1 pCt. $22^1/_2$; 3 pCt. $42^1/_2$; Belg. 99; Piem. 5 pCt. [illegible]

BELGIE.

BRUSSEL 10 September.

De feesten, ter gelegenheid van het [illegible] kon. familie te Luik, zijn even luisterrijk [illegible] de andere door Z. M. bezochte steden [illegible] uitstek indrukwekkend was echter de demonstratie van de werklieden. Een paar laurierboomen, die voor den Londenschen plantentuin waren aangekocht, hebben de werklieden een getal van 20,000 [illegible] aangeschaft, door eene bijdrage van 10 cents elk te bestieden. Deze boomen hebben zij den Hertog van *Braband* aangeboden. Treffend was de [illegible]

mannen des volks, die met evenveel orde voorbij het paleis defileerden, als ze met gejuich den koning en den hertog begroeteden. Ze was der kon. familie dubbel lief, die betuiging, omdat het denkbeeld was voortgesproten uit den boezem der werklieden zelf. Een hunner voerde, namens de commissie van aanbieding, het woord tot den hertog, die op hartelijke wijze den welkomstgroet beantwoordde, hem door de Luiksche werklieden gebragt. Daar men alleen de Luikenaars toeliet, waren er 20,000 mannen en vrouwen bijeen. Het defileren dezer volksmassa voorbij het paleis duurde $1^1/_2$ uur.

De stad was eergister en gister avond schitterend geïllumineerd, er zijn vuurwerken afgestoken en feestmalen gehouden, doch het geheel is gepraedomineerd door de indrukwekkende demonstratie der werklieden.

Heden verlaat de kon. familie Luik, en zal Namen met een bezouk vereerd worden.

NEDERLAND.

'SGRAVENHAGE 10 September.

Heden is de vereenigde zitting der beide kamers door den minister van binnenlandsche zaken gesloten met het houden der volgende redevoering:

Mijne Heeren!

„Ik heb van den Koning den last ontvangen mij in uw midden te begeven en deze vergadering der Staten-Generaal te sluiten. Gewigtig boven vele andere was de zitting die thans is geëindigd; zij zal eene belangrijke bladzijde in de geschiedenis van het Vaderland beslaan.

„Bij de moeijelijke omstandigheden waarin dat Vaderland verkeerde, hebt gij, mijne heeren! de Regering ondersteund in hare pogingen om rust en orde te bestendigen.

„De Koning heeft met vertrouwen uwe medewerking ingeroepen en dat vertrouwen is niet teleur gesteld.

„Met al den ernst, welke het gewigt der zaak vorderde, maar tevens met de gematigheid en kalmte die verwacht mogten worden van de vertegenwoordigers des Nederlandschen Volks, hebt gij de voorstellen der Regering onderzocht en beoordeeld.

„De vruchten van dat gemeen overleg zullen niet achterwege blijven en de wet in deze zitting het laatste tot stand gekomen, in hare ware beteekenis opgevat en in milden zin ten uitvoer gelegd, zal, gelijk wij vertrouwen, strekken tot bevordering der eensgezindheid in den staat, zonder welke geene betere toekomst, geen volkswelvaart voor Nederland is te wachten.

„In naam des Konings verklaar ik deze vergadering der Staten-Generaal te zijn gesloten."

LUXEMBURG 6 September.

Eene onverwachte tijding heeft hier de gemoederen geschokt: bij een bevelschrift van den Koning der Nederlanden, is het ministerie ontslagen. Men verzekert, dat de heer *Warth Paquet* belast is met de zamenstelling van een nieuw kabinet. Men geeft reeds op de heeren *Simons*, *Jurion*, *Servais* en *v. Scherff*, die met den heer *Warth-Paquet* het bestuur in handen zouden nemen. Met genoegen had men gezien, dat de ondervoorzitter van de Kamer, die zeer bemind is, bij prins *Hendrik* was geroepen, om over de nieuwe combinatie te worden geraadpleegd.

Wat de reden is van dit ploteeling ontslag is nog onbekend. Men zegt, dat de kabinetten van den Haag en Berlijn ontevreden waren over de rigting, die het ministerie van buitenl. zaken nam, en dat daarop het kabinet zijn ontslag heeft gevraagd, om het groot hertogdom niet in moeijelijkheden te brengen.

Het afgetreden ministerie was in Europa het eenige, dat sinds 1848 tot nu toe heeft stand gehouden; leden er van waren de heeren *Willmar*, *Ulrich*, *Ulveling* en *Metz*.

UTRECHT 9 September.

In de laatste vergadering van den Sted. Raad van Utrecht is benoemd tot wethouder de heer Mr. *W. M. J. van Dielen*. (zie het verslag van die zitting).

— H. M. de koningin-moeder, die Petersburg, Moskau en Warschau bezocht heeft, is den 5 Sept. te Breslau aangekomen en den volgenden dag naar Weimar vertrokken. In deze maand wordt Hoogstdezelve te Soestdijk verwacht.

— Den 5 Sept. is H. M. de koningin met haren zoon, prins *Alexander*, te Friedrichshafen, aan het meer van Constanz aangekomen.

— Den 8. Sept is aan deze Hoogeschool bevorderd tot doctor in de wis- en natuurkunde de heer *L. Mulder*, geboren te Rotterdam, na de verdediging van zijn *Historisch kritisch overzigt van de bepalingen der equivalent-gewigten van 24 metalen.*

— Z. M. schoener *Makassar*, komm. *A. Klerck*, is den 7 Sept. te Helder binnengeloopen, terug komende van hare bestemming ter begeleiding van de haringvloot. Men verzekert, dat ook dit vaartuig deel zal uitmaken van het eskader naar de Middellandsche zee.

— Heden ochtend is, in zijne tent in het Kamp bij Zeist, plotseling overleden gevonden, de heer *Wildeman*, kapitein der jagers.

— Men meldt uit Breda, dd. 6 Sept.: Heden morgen, omstreeks 11 ure, is alhier eene brigade kavalerie, van ongeveer 1000 paarden sterk, doorgetrokken, bestaande uit het 1ste en 2de reg. dragonders, met den generaal majoor *Storm de Grave* aan het hoofd. Zij behooren tot in de omstreken van Rijen gekantonneerden kavalerie-troepen, welke aldaar vereenigd, bestemd zijn tot het uitvoeren van groote manoeuvres.

UTRECHT 11 September.

Thans is men op alle punten der stad bezig met het groenmaken der straten en met het plaatsen van paalwerk voor de illuminatie, die ter gelegenheid van 's Konings komst zal worden ontstoken. De verschillende grachten en straten zijn, ofschoon meestal gelijkmatig, toch met genoegzame verscheidenheid met groen versierd en voor de illuminatie ingerigt, zoodat de stad een keurig en regt feestelijk aanzien erlangt. Geen burger blijft achterwege, om het zijne bij te dragen ter opluistering der feestelijke dagen die ophanden zijn. Van wege de stad is eene schoone en grootsche eerepoort aan den ingang der Neude geplaatst en eene tweede aan de Gildbrug, waar de stedelijke regering Z. M. den Koning denkt op te wachten. Buitendien worden ook door de burgerij eerepoorten daargesteld. Van dat alles zullen wij later nader kunnen gewagen.

Twee eerewachten zijn Z. M. ten geleide aangeboden; een uit de burgerij, een uit het studentenkorps.

De burgereerewacht heeft tot haren kommandant gekozen den heer Baron F. H. C. van Heeckeren van Brandsenburg, tot onderkommandant den heer I. Kol, en tot banierdrager den heer K. J. A. H. Ram. De banier is van rood fluweel, waarop het wapen der stad Utrecht met kroon en gouden franje. Het kostuum dezer eerewacht is zwarte rok en pantalon, wit vest, bandelier van de kleuren der stad en oranjestrik op den hoed. Leden der burgereerewacht zijn (in alphabetische orde) de heeren:

Baron G. C. D. d'Aumale van Hardenbroek, Mr. L. E. Bosch, J. W. A. Doeff, Baron J. F. van Hangest d'Yvoy, Baron E. L. van Hardenbroek, Baron G. J. van Hardenbroek, F. H. C. Baron van Heeckeren van Brandsenburg, Commandant, Jonkhr. W. Huydecoper, A. de Jonckheere, J. Kol, Onder-Commandant, J. C. G. C. Laan, Baron C. Th. van Lijnden, W. van Nellesteijn, P. C. N. van de Poll, H. J. van de Poll, Jonkhr. K. J. A. H. Ram, Vaandeldrager, Jonkhr. W. J. M. J. Ram, Jonkhr. A. L. E. Ram, H. J. Roijaards, H. Seidler, Jonkhr. W. Strick van Linschoten, Jonkhr. J. B. Strick van Linschoten, J. H. Tromp, J. C. van Verssen, J. P. Vorwinkel Dorselen.

De Eerewacht, namens het Studenten-corps, uit Studenten bestaande, aan Z. M. den Koning aangeboden, heeft verkozen tot haren kommandant den heer M. Plooy en tot onder-kommandant den heer M. Mees. Door het Studenten-korps zal aan de Eerewacht ten geschenke gegeven worden eene fraaije banier, die Dingsdag aanstaanden door den Senaat aan de Eerewacht zal worden overhandigd. Deze banier is van blaauw fluweel met het wapen der Akademie en met zilveren franje. De onderscheidingsteekenen dezer eerewacht zijn zwarte frac, wit vest, bottes à l'écuyer, witte korte pantalon, oranje écharpe en gewone hoed.

De eerewacht bestaat, alphabetisch opgenoemd, uit de heeren:

G. L. Batenburg, J. L. D. van Brienen, J. W. Brondgeest, P. Delbeek, A. H. C. van Driel, B J. van Dijk, L. de Geer, C. Gerlings, W. van Goltstein, J. G. Gleichman, J. van Heusden, M. Mees, R. P. Mees, J. J. Metelerkamp, J. P. Metman, W. E. van Panhuys, J. C. Clotterbooke Patijn, M. Plooij, W. L. F. C. van Rappard, J. G. de Groot Schimmel, F. E. G. Selle, J. H. Strick van Linschoten, G. J. M. van Voorthuijsen, H. W. Waardenburg, J. H. de Wildt en D. M. M. d'Hangest d'Yvoy.

In afwachting van het door de regering te geven programma, deelen we als voorloopig plan van route mede, dat Z. M. bij zijn intogt te 8 ure aan de Bilt door de eerewachten zal worden opgewacht; aan de Gildbrug zal de Koning door de regering worden ontvangen en in plegtigen optogt trekken langs Wittevrouwenstraat, Voorstraat, Neude, Schoutesteeg, Minderbr.str., Janskerkhof, Keijstraat, Achter St. Pieter naar het Gouvernements-gebouw; van daar zal Z. M. zich langs de N. Gracht oostz., Hamburgerstraat, O. Gracht westz., Lijnmarkt en Choorstraat naar het Stadhuis begeven tot het geven van audientie, te 12 ure voor militairen en te half een voor burgerlijke autoriteiten; terwijl Z. M. langs de Ganzemarkt, Minderbr.str., Jansdam en Kr. N. Gracht naar het Gouvernements-gebouw zal terugkeeren, om het H. D. door den heer Commissaris aangeboden diner te gebruiken.

Des avonds zal Z. M. de illuminatie bezigtigen.

Donderdag zal Z. M. het Akademiegebouw, de Bibliotheek, het Muzeum, de Hortus en het Laboratorium bezoeken. Ook andere inrigtingen schijnen nog op een bezoek van Z. M. te hopen, en zal Z. M. zekerlijk o. a. de Muntgebouwen bezien. Een diner is den Koning op dien dag door het Stadsbestuur aangeboden. Des avonds is er Soirée Musikale in het Gebouw van Kunsten en Wetenschappen.

Vrijdag wenscht de burgerij meer in 't bijzonder Z. M. blijk te geven van hare gehechtheid aan den geliefden vorst, eerst door het in plegtigen optogt aanbieden van een keurig album, dat „een hartelijk Nederlandsch woord van dankbare gehechtheid" aan Z. M. bevattende, en vervolgens door het feest, dat de burgerij den Koning in de Baan aanbiedt, welk feest 's morgens en 's avonds zal plaats hebben.

Dit alles is, wij herhalen het, slechts eene voorloopige aanwijzing.

— Het gevolg van H. M. de Koningin-Moeder is gedeeltelijk gisteren alhier doorgekomen, zich naar Soestdijk begevende, om dat lustslot in orde te brengen. Dingsdag aanst. worden meerdere leden van genoemd gevolg hier verwacht, welke insgelijks terstond de reis naar Soestdijk zullen voortzetten.

— Z. M. heeft den generaal-maj. *Duijcker*, den ervaren en wakkeren bevelhebber van het Kamp te Zeist, benoemd tot Groot Kruis van de Orde der Eikenkroon.

— Generaal *Rollin* heeft gister zaturdag de militaire Akademie te Breda bezigtigd. De daartoe bepaalde parade is echter niet doorgegaan.

Uit Zutphen schrijft men van den 9. Sept. „Heden morgen kwamen alhier van het Loo de Fransche generaal *Rollin* en de chef d'escadron *Favé*, begeleid door den adjudant des Konings den heer *Mansfeldt*, met het doel, om de inrigting van den Pontontrein bij ons leger in oogenschouw te nemen, en de exercitiën der Pontonniers bij te wonen. Onmiddelijk na de aankomst dezer heeren op de exercitieplaats, werd een aanvang gemaakt met het leggen eener brug over den IJssel, dat met de meeste orde en in zeer korten tijd werd volbragt. Na het uitvoeren van nog eenige exercitiën gezien te hebben, zijn genoemde vreemde officieren naar Arnhem vertrokken.

„Naar wij vernemen, hebben de generaal *Rollin* en de chef d'escadron *Favé* zich op de vereerendste wijze uitgelaten, over de goede orde en vlugheid bij de werkzaamheden heerschende en de geoefendheid van onze Pontonniers."

— Wij vernemen van vele kanten, dat de aanvoer van aardappelen verbazend is, en dat op enkele plaatsen, waar de spekulanten niet in het spel kwamen om de prijzen hoog te houden, ze reeds à *f* 2 per mud zijn verkocht. Heden verkocht men hier de mud nog voor *f* 2,50 en meer, ofschoon men in Amsterdam bij honderde mudden aanvoert voor *f* 2 en *f* 2,10, aardappelen die uiterst best worden bevonden. In Nijmegen en elders is de prijs ook *f* 2. Door het nog vertragen van het opdoen van winterprovisie zal men dus medewerken om den speculatiegeest op dat artikel een weinig te doen verflaauwen, want er zijn aardappelen in overvloed.

— Zr. Ms. fregat Amsterdam, komm. kapt.-luit. *Spengaard*, is den 25 Aug. te New-York aangekomen.

Bij den BURGERLIJKEN STAND te *UTRECHT* zijn van den 4 tot den 11 Sept. 1853

ingeschreven: ondertrouwd 7 paren; — gehuwd 6 paren; — geborenen 27, als 12 j. en 15 m.; — overledenen 23, als 12 van het m. en 11 van het v. geslacht, waaronder 1 levenloos aangegevene.

Bij den BURGERL. STAND te *AMERSFOORT* zijn van den 4 tot en met den 11 Sept. 1853

ingeschreven: Ondertrouwd 3 paren. — Gehuwd 2 paren.
Geboren: 10 kinderen, zijnde 8 jongens en 2 meisjes.
Overleden: 9 personen, zijnde 5 van het mannelijk en 4 van het vrouwelijk geslacht.

Aan de Redactie der Utrechtsche, Provinciale en Stads-Courant!

Nog een enkel woord over onze vlag, waarmede de zaak voor afgedaan gehouden zal kunnen worden. De gedachtenwisseling in uw geacht dagblad maakt het mogelijk de slotsom op te maken.

Maar eerst, op zijn Hollandsch, dat is, rondborstig en eerlijk bekend, dat wij met het praten over en weder de zaak geen stap verder gebragt hebben, dan waar de heer *de Jonge* die voor twintig jaar liet. Trouwens, dit was ook niet noodig.

Het is dan gebleken:

Dat onze nationale vlag *Oranje, wit en blaauw* is en deze kleuren ontleend zijn uit het wapenschild van ons Vorstenhuis, zoodat Oranje en Nederland dezelfde kleuren hebben.

Dat die vlag reeds vóór het sluiten der Unie van Utrecht door Prins *Willem I* en zijn volk gebruikt en door onze vrienden, maar bovenal door onze vijanden goed gekend werd, toen dat verbond binnen Utrechts muren is geteekend.

Dat het *rood* in onze vlag ter sluik is ingevoerd en daarom alleen door redeneringen kan worden verdedigd, maar dat het eenige wettelijke voorschrift, dat geacht kan worden de zaak der vlag te hebben geregeld, van 1587 is, en dat daarbij de kleuren *Oranje, wit en blaauw* worden voorgeschreven. Immers de vrijheidsmaagd der Bataafsche republiek en de arenden van koning *Lodewijk* en van keizer *Napoleon* zijn afgeschaft.

Waarom heeft men nu in 1813 de echte vlag niet geheschen? Wederom eene eerlijke bekentenis afgelegd: De vorstelijke Vorst kon het toen niet wel doen, en wij dachten er niet aan, omdat wij onze vlag vergeten waren, en wij zouden haar op heden nog niet kennen, als de heer *de Jonge* ons niet onderwezen had. Nu weten wij echter dat zij uit Oranje, wit en blaauw bestaat. N.

(31) *** Getrouwd:

A. W. BOHLEN

en

A. M. C. SCHRÖDER.

Utrecht 6 September 1853.

(31) *** Den 31 Augustus 1853 overleed te Mont-Boissel Mej. L. E. CHOMEL.

Strekkende deze zoowel tot bijzondere als algemeene kennisgeving.

(31) *** Op het Kasteel te IJsselstein is op den 6 September 1853, in den ouderdom van 84 jaren en 5 maanden, overleden Vrouwe LOUISA ELISABETH DE RIDDER, Weduwe van den Hoog Wel Geboren Heer Jonkheer NICOLAAS HENDRIK STRICK VAN LINSCHOTEN van Bunnik en Vechten.

(31) *** Zuijlen den 7 September 1853. Heden overleed, in den ouderdom van tachtig jaren, de Heer ARIE NIEKERK, gepensioneerd Rijksontvanger der Belastingen en oud Secretaris en Ontvanger dezer Gemeente.

(31) *** Heden overleed alhier, na eene hevige ongesteldheid, in den ouderdom van ruim 23 jaren, Jhr. J. C. G. MOCK, Candidaat in de regten aan de Hoogeschool van Utrecht.

's Hage den 7 September 1853.

(31) *** Mr. W. J. RAS en Echtgenoot, gevoelig aan de menigvuldige blijken van belangstelling bij de zoo ernstige ziekte hunner oudste dochter, betuigen hier mede hunnen welmeenenden dank.

Utrecht 10 September 1853.

(31) *** De ondergeteekende betuigt door deze aan allen, die hem ter gelegenheid van de bevalling zijner Echtgenoote van hunne belangstelling hebben doen blijken, ook uit haren naam, zijnen opregten dank. Mr. N. F. VAN NOOTEN.

(31) *** Voor de menigvuldige bewijzen van deelneming gedurende het lijden en bij het overlijden van mijnen onvergetelijken Zoon ondervonden, betuig ik, mede namens mijnen Zoon en Behuwddochter, opregten dank.

Utrecht, 11 Sept. 1853.

Wed. P. W. VAN DE GOOR MIJIN.

(31) *** De COMMISSIE voor het FEEST, ter gelegenheid van het heugelijk bezoek van Z. M. DEN KONING te Utrecht, op Vrijdag den 16. September 1853, te geven, heeft de eer ter algemeene kennis te brengen:

1o. Het Feest-Lokaal, in de Nieuwe Baan, zal van af des morgens elf uur geopend zijn, de muzijk echter te 4 ure ophouden, om des avonds te 7 ure weder aan te vangen.

2o. De toegang tot het Feest-Lokaal met rijtuigen is alleen aan de Gildbrug geoorloofd.

3o. De Heeren moeten hunne personeel-kaart aan den ingang vertoonen en het bewijs van toegang afgeven, daar niemand zonder dezelve mag worden toegelaten. Bij het verlaten van het Lokaal bekomt men het bewijs van toegang weder terug.

Ter voorkoming van alle onzekerheid dienaangaande, wordt alsmede kennis gegeven, dat de toegang tot het Volks-Feest in de Maliebaan voor een ieder is opengesteld, en dat de Muzijk, de Illuminatie, de Bengaalsche Verlichting en het Vuurwerk aldaar, gelijktijdig met die in de Nieuwe Baan zullen plaats hebben.

De Commissie verwittigt nog, dat het voor haar ten gevolge van den grooten aandrang van deelnemers in de laatste dagen, ondoenlijk is geweest, de Lijsten van Inteekening en Introductie te sluiten, en dat voor de vreemdelingen op Dingsdag, Woensdag en Donderdag, 13, 14 en 15 September, in de Nieuwe Baan, des middags van 12 tot 2 uur de gelegenheid zal zijn opengesteld, om op het Feest te kunnen worden geintroduceerd.

HH. deelnemers worden beleefdelijk verzocht de Boden die met de afgifte der kaarten aan huis belast zijn, niet noodeloos op te houden.

Namens de Commissie,
DE MURALT, *Secr.*

(31) *** Eene Commissie, bestaande uit Inwoners van Utrecht, wier namen hieronder geplaatst zijn, heeft zich vereenigd, om een Album ter teekening te leggen en in plegtigen optogt op den 16. September aanstaande aan Zijne Majesteit onzen geëerbiedigden Koning aan te bieden. Dit Album zal bevatten een hartelijk Nederlandsch woord van dankbare gehechtheid aan Hoogstdeszelfs persoon. Zij noodigt zoowel aanzienlijke als welgezeten burgers van Utrecht uit om Maandag en Dingsdag den 12. en 13. dezer, aan het locaal van het Lees-Museum alhier, tusschen 10 en 4 ure, hunnen naam op genoemd Album te teekenen, en voorts op Vrijdag den 16. op nader te bepalen tijd en plaats zich ter aansluiting aan den optogt te bevinden.

H. A. VAN DEN WALL BAKE.
Mr. P. DE BEAUFORT.
Schout bij nacht BOELEN.
Mr. C. W. J. Baron VAN BOETZELAER VAN DUBBELDAM.
J. C. R. DUFOUR.
Dr. H. C. A. L. FOCK.
Jhr. Mr. B. J. LINTELO DE GEER.
Generaal GRÜNEBOSCH.
Mr. F. J. J. Baron VAN HEEMSTRA.
Mr. J. G. J. Baron VAN ITTERSUM.
P. VAN DER JAGT.
Dr. S. KARSTEN.
N. DE KEMINK.
J. M. VAN KEMPEN.
Mr. N. P. J. KIEN.
Vice-Admiraal KOOPMAN.
J. DE LEUE.
H. LOOS.
Mr. F. A. A. C. Baron VAN LIJNDEN VAN SANDENBURG.
Mr. C. TH. Baron VAN LIJNDEN.
A. VAN MAANEN.
CH. G. MONTIJN.
Dr. G. J. MULDER.
Mr. J. F. Baron VAN REEDE VAN OUDTSHOORN.
O. ROBERT.
J. SANDERSON.
Mr. L. C. HORA SICCAMA.
Y. SUERMONDT.
J. Baron TAETS VAN AMERONGEN VAN NATEWISCH.
P. TAKES.
Jhr. Mr. A. M. C. VAN ASCH VAN WIJCK.

Voorloopig Berigt.

(31) *** Met bekomen toestemming, zullen de Ondergeteekenden op Woensdag 14 en Donderdag 15 September, in de Nieuwe Baan, eene MATINÉE MUSICALE CHAMPÊTRE geven, waarop zich zal doen hooren het met roem bekend muzijk-korps van den Heer J. EDUARD STUMPFF uit het Park te Amsterdam. Aanvang des middags te één ure.

Voor hen, die van Intreekaartjes voor de Matinée voorzien zijn, zal op Woensdag het Lokaal reeds des morgens te 8 ure geopend zijn, en mitsdien eene gemakkelijke gelegenheid bestaan om van daar de ontvangst van Z. M. den Koning, door de stedelijke overheid aan de Gildbrug bij te wonen.

W. SIEBERS.
C. A. BAKHUIJSEN.

GENOOTSCHAP VOOR LANDBOUW EN KRUIDKUNDE TE UTRECHT.

(31) *** De Tentoonstelling van Landbouwvoortbrengselen en van Bloemen zal gehouden worden op VRIJDAG, ZATURDAG en ZONDAG 16, 17 en 18 Sept. e. k., in het Maliehuis, en die van Vee op ZATURDAG 17 Sept. e. k. in de Maliebaan, van des voormiddags 10 ure tot 's namiddags 5 ure.

De Leden zullen alleen op vertoon van hun Bewijs van Lidmaatschap tot de Tentoonstelling worden toegelaten.

Toegangkaartjes zullen *niet* aan den Ingang der Tentoonstelling, maar op een kleinen afstand van daar, tegen betaling van 25 cents verkrijgbaar worden gesteld.

Namens het Bestuur,
P. H. TADDEL, *Secretaris.*

(31) *** Op Woensdag den 28 September 1853, des voormiddags ten tien ure, zal men in het Locaal van publieke Verkoopingen aan het Pieterskerkhof binnen Utrecht, ten overstaan van Notaris DUYFJES, in het openbaar om contant geld Verkoopen: Eene aanzienlijke partij VUURHAARDEN, KAGCHELS en FOURNUIZEN, in verschillende soorten, een IJZER LEDIKANT, *Kolenbakken, Kolenemmers, Tangen, Pooken, Schoppen, Zinken Platen* en ander *IJzerwerk*, behoorende tot de Nalatenschap van de Weduwe W. GEZEL, en uit dien hoofde kan bij dezen Verkoop niets worden bijgevoegd; te bezigtigen Dingsdag den 27. September van 10—3 uren.

(31) *** De Notaris G. H. BROEKMAN te Vianen, zal aldaar aan de Voorstraat, op Woensdag den 21. September ek. des voormiddags ten 9 ure, à contant geld, presenteren te verkoopen:

Eenen netten deftigen **Inboedel**, bestaande in mahonijhouten Secretaire, Linnenkast, Ronde- en Uittrektafels, Ledikanten, welgevulde Bedden en toebehooren, eenig gemaakt Goud en Zilver, Porcelein en Glaswerk en andere goederen.

En nog aldaar op Woensdag den 28. September daaraanvolgende, mede des morgens ten 9 ure, eenige MEUBELEN en HUISRAAD en andere Goederen, waaronder eenige Schilderijen van beroemde Meesters, waaronder twee van *Janssens*, een van *Voorhout* enz.; alsmede fraaije Kopergravures, Boeken enz. Alles breeder bij Biljetten, en daags bevoren te bezigtigen.

(31) *** Op Zaturdag den 1. October 1853, des namiddags ten vijf ure precies, zal men aan het Lokaal van Verkoopingen der Notarissen te Utrecht, publiek verkoopen:

Eene aanzienlijke en goed onderhouden kapitale HEEREN-HUIZINGE, met grooten TUIN en Bergplaats of Koetshuis, binnen Utrecht, aan de zuidzijde van de Zuilenstraat, wijk A. N°. 586, bestaande aan de linkerzijde van den marmeren gestucadoorden Gang, in eene fraaije suite van drie Kamers, en aan de regterzijde eene groote Vóór- en eene Binnenkamer, Keuken en Kelders; boven drie Vóór- en twee Achterkamers, Provisiekamer, Jongenskamer met Knechtskamer, groote Droogzolder en Vliering. Zijnde het geheel in den besten staat, de Kamers bijna allen gestucadoord en nog onlangs geheel nieuw geverwd en behangen, voorzien van Schoorsteenen, waarvan vijf met marmeren mantels, en vele Kasten te dezelve.

Breeder bij biljetten en nader onderrigt ten kantore van de Notarissen STEVENS en BUSKES, te Utrecht.

DEPARTEMENT VAN FINANTIËN.
VEILING VAN DOMEIN-GOEDEREN
TE UTRECHT.

(31) *** Op Zaturdag, den 22 October 1853, des namiddags te een ure, zal, in tegenwoordigheid van den Ontvanger der Registratie en Domeinen te Utrecht, ten overstaan van den Notaris Mr. H. A. R. VOSMAER te Utrecht, in het Lokaal der publieke Verkoopingen achter St. Pieter, worden overgegaan tot de openbare Veiling bij Opbod en Afslag van DOMANIALE VASTE GOEDEREN, gelegen in de gemeente Abstede, Ysselstein, Werkhoven en Oud-Wulven, in de provincie Utrecht, zoodanig als zij zijn omschreven in den gedrukten Catalogus, die tegen 10 Cents te verkrijgen is bij de Ontvangers der Registratie en Domeinen te Utrecht, Amersfoort, Wijk bij Duurstede en bij den Ontvanger der Registratie en Domeinen te Amsterdam, terwijl de algemeene en bijzondere Voorwaarden van Verkoop voor een ieder ter lezing liggen ten Raadhuize der stad Utrecht, ten Kantore van voornoemden Notaris VOSMAER en van gemelde Ontvangers, benevens ter Griffien van het Provinciaal Gouvernement te Utrecht en te Haarlem en ter Directie van de Registratie en Domeinen te Amsterdam den 1 September 1853.

De Directeur der Registratie en Domeinen voor de provincie Noord-Holland en Utrecht,
STEENDIJK.

NEDERLANDSCHE RHIJN-SPOORWEG-MAATSCHAPPIJ.

(31) *** De Directie der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij maakt bekend, dat in de aanstaande Week op onderstaande Dagen en Uren, tusschen Amsterdam en Utrecht **Extra Treinen** zullen loopen.

De Vrachtprijzen heen en terug zijn bepaald, volgens Tarief voor den Buitengewonen Trein, welke des Zondags loopt.

Zondag [illegible]	's morgens ten 8 ure van Amsterdam
Maandag 12 id.	
Dingsdag 13 id.	's avonds ten 8 ure van Utrecht.
Woensdag 14 Sept.	's morgens ten 8 ure van Amsterdam
	's avonds ten 11 ure van Utrecht.
Donderdag 15 Sept.	's middags ten 12 ure van Amsterdam
	's avonds ten 11 ure van Utrecht.
Vrijdag 16 Sept.	's middags ten 12 ure van Amsterdam
	's nachts ten 12 ure van Utrecht.

Op 14, 15 en 16 Sept. zullen de van Utrecht naar Amsterdam vertrekkende Extra Treinen, op de tusschen Stations *Maarssen*, *Breukelen*, *Nieuwersluis*, *Loenen-Vreeland* en *Abcoude* stilhouden en zullen Reizigers, tegen betaling der *gewone* Vrachten naar die Plaatsen worden vervoerd.

Amsterdam, den 8. September 1853.

De Directie der Nederlandsche Rhijn-Spoorweg-Maatschappij,
B. DONKER CURTIUS, *President.*
J. C. 's JACOB, *Secretaris.*

Postwagendienst **de Snelheid**.
onderneming van A. v. NIMWEGEN.

(31) *** De ondernemer van bovengenoemden dienst heeft de eer het publiek te verwittigen, dat gedurende de dagen der blijde inkomst van Z. M. plegtigen intogt te Utrecht, zal worden van Amersfoort naar Utrecht en terug zullen rijden dag en nacht, blijvende de gewone diensten onveranderd.

A. VAN NIMWEGEN.

ATTENTIE!

(31) *** Wordt gevraagd tegen [illegible] tot Mei, voor een Heer en Dame, twee Gemeubileerde KAMERS, bij voorkeur Beneden, zonder Bedden, Tafelgoed.

Met 1 Mei 1854 of vroeger, binnen of in de omstreken der Stad, een net HUIS, van minstens vijf Kamers, [illegible] Tuin en Stalling voor een Paard. Adres [illegible] Franco Brieven aan het Bureau dezer Courant [illegible] Z.

---

(31) *** Een Theol. Stud. vraagt bij fatsoenlijke menschen eene KAMER om terstond te aanvaarden, liefst op een fatsoenlijken en stillen stand. Adres met franco brieven lett. A. met opgave van prijs bij den Boekhandelaar J. HERFKENS Fs., St. Janskerkhof.

BREVET VAN UITVINDING.

(31) *** J. RENSBURG, lid van de academie van industrie te Parijs, Kapper van HH. MM. de Koning en Koningin der Nederlanden, uitvinder der PARUIKEN van CAOUTCHOUC, zonder *Metalieke veêren* of *Elastieken*, de eenige dewelke aangenaam en zonder de minste drukking zich op het hoofd vastsluiten, tevens uitvinder eener nieuwe soort TOUPETS (tot nog toe geheel onbekend) heeft de eer te informeren, dat hij den 14, 15 en 16de dezer te consulteren is van 's morgens 9 tot 12 uur, in het HOTEL HET KASTEEL VAN ANTWERPEN.

VOOR EEN BURGER JONGEN

(31) *** die eenigen tijd in eene Boekbinderij is werkzaam geweest, bestaat er gelegenheid om in den Boekwinkel en Leesbibliotheek van B. DEKEMA opleiding te ontvangen, tegen salaris naar bekwaamheid.

---

(31) De Ondergeteekende heeft de eer te berigten, dat bij hem verkrijgbaar zijn uitmuntende JAGTGEWEEREN in verschillende soorten, PISTOLEN, JAGT ARTIKELEN, enz.; model en fantasie SABELS voor HH. Officieren, alsmede klein Infanterie model Cadetten GEWEEREN, een fraai APARAAT voor het Schermen en Wapens tot luxe, tegen zeer civiele prijzen.

A. J. ABSPOEL.
Rijnkade hoek Rijnstraat.

LAMPIONS.

(31) *** Bij **J. H. LUCA** in de Tweijnstraat zijn nog goedgevulde **Vetlampions** verkrijgbaar voor eenen civielen Prijs; alsmede **[illegible] Glazen.**

---

(31) *** Bij den ondergeteekende zijn te verkrijgen: FRANJE, KWASTEN en KOORDEN voor VLAGGEN, in het ORANJE en NATIONAAL.

M. J. C. HAM. *Choorstraat.*

W. III.

(31) *** Bij den ondergeteekenden zijn verkrijgbaar **versieringen voor Vlaggen,** bij de inhuldiging van Z. M. alhier.

G. P. DE WAAL
Schoutensteeg, N°. 121.

OESTERBERIGT.

(31) *** A. VAN BROEKHUIJZEN, te Utrecht, berigt door deze te hebben ontvangen, voor het eerst van dit saizoen eene partij versche Zeeuwsche, Texelsche en Engelsche OESTERS, welke dagelijks versch aankomen tot de billijkste prijzen. Verder te verkrijgen, fijne groene, gemarineerde en ordinaire Haring, opregte Bergsche Ansjovisch, vette gerookte Zalm, Citroenen en alle soorten van versche Minerale Wateren; Bitterwater en al wat tot zijn vak behoort.

ONDERWIJS.

(31) *** *Voldoende aan het verzoek van vele Onderwijzers, heeft de ondergeteekende dezer dagen uitgegeven eene* SCHOOLEDITIE van:

VAN OVEN, GESCHIEDENIS VAN HET VADERLAND VAN DE VROEGSTE TIJDEN TOT OP HEDEN. 390 BLADZ. *Prijs* [illegible]

Deze prijs is daarom zoo laag gesteld om de invoering dezer erkende goede geschiedenis alom gemakkelijk te maken.

Utrecht. W. F. DANNENFELSER.

---

(31) *** Bij J. H. SIDDRÉ is ter perse (om heden of morgen het licht te doen zien.)

UITBOEZEMING

AAN

[illegible] WILLEM III,

Koning der Nederlanden enz., enz., enz,

Bij gelegenheid van Hoogstdeszelfs intrede binnen Utrecht.

---

(31) *** Door den *Boekhandelaar* C. BIJLEVELT, op de *Voorstraat*, is uitgegeven en alom te bekomen:

VOLKSLIED

TEGEN DE KOMST VAN

KONING WILLEM III

TE UTRECHT,

den 14. September 1853.

Prijs 4 *Cents.*

---

(31) *** Door J. H. SIDDRÉ is uitgegeven:

WELKOMSTGROET

Bij des Konings Intrede in de Hoofdstad

UTRECHT,

14 September 1853.

f 0,05.

DE UTRECHTSCHE JONGENS

op den 14 September 1853.

f 0,05.

---

(31) *** DE PILLEN VAN HOLLOWAY zijn een probaat middel voor hoofdpijnen, galziekte, gebrek aan eetlust, zwaarmoedigheid, enz. Deze voortreffelijke pillen kunnen zonder gevaar genomen worden bij de meest koude of natte weêrsgesteldheid, en men behoeft zich niet te onthouden van zijne gewone bezigheden of uitspanningen. Zij werken zacht op de ingewanden, zonder pijn te veroorzaken, versterken de maag en de zenuwen, zuiveren het bloed, verzachten de huid, hebben een heilzamen invloed op de lever en verlevendigen het geheele gestel. Deze pillen zijn ook een overheerlijk middel voor zwakke gestellen, dewijl zij den eetlust opwekken en duizelingen, zenuw- en andere hoofdpijnen, hartkloppingen, enz. verdrijven.

Zijn op *franco* aanvragen à contant te bekomen bij de Wed. A. P. MILIUS, te Utrecht, bij den Heer G. C. T. VAN DE ROMMER, te Amersfoort, en bij den Heer J. STRAATMAN, Hoofd-Depôthouder te 's Hertogenbosch, alsmede te Londen, Strand 244 Holloway's-etablissement.

Door het vermeerderd debiet zijn de prijzen als volgt, Doosjes Pillen à *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, *f* 7,75, *f* 16,50, *f* 23,50. Potjes Zalf à *f* 0,90, *f* 2,10, *f* 3,30, enz.

PRIJZEN DER NAVOLGENDE ARTIKELEN TER UTRECHTSCHE MARKT, 10. Sept. 1853.

Tarwe van *f* 12,25 tot *f* 13,25. *Nieuwe Tarwe* van *f* 11,25 tot *f* 12,25. *Rennevarige Tarwe* oude van *f* 14,00 tot *f* 14,50. Idem nieuwe van *f* [illegible]. *Rogge* van *f* 8,50 tot *f* 9,00. *Garst* van *f* 5,80 tot *f* 6,50. *Boekweit* van *f* 7,50 tot *f* 8,00. *Haver* van *f* 3,90 tot *f* 4,75. *Groene Erwten* van *f* 12,00 tot *f* 14,50. *Graauwe* idem en *Capuc.* van *f* 12,00 tot *f* 15,00. *Boter* van *f* 0,80 tot *f* 1,04 het pond. *Kaas* van *f* 30,00 tot *f* 60,00 de 100 ponden. *Aardappelen* van *f* 2,40 tot *f* 3,10 de mudde. *Rundvl.* van 60 tot 65 c. *Kalfsvl.* van 65 tot 70 c. *Schapen- of Lamsvl.* van 45 tot 50 c. *Varkensvl.* van 60 tot 65 c. het pond.

WAARNEMINGEN, gedaan op het Meteorologisch Observatorium te Utrecht. (*Zonnenburg.*)

Dag	Uur	Wind-rigting.	kr.	Barom. bij 0°	Ther. F	Afwijk. d. temp.	Vochtigh.	Gev. regen	*Aanmerkingen.*
				mm					
8	8	n.	1	759,10	59,0		0.81	0	Ligt bewolkt.
	2	nnw.	1	59,12	64,0	— 2.0	66	0	Zwaar bewolkt.
	10	nnw.	0	60,56	54,9		98	0	Helder.
9	8	nnw.	0	60,60	61,5		88	0	Bewolkt.
	2	n.	0	60,56	64,4	— 1.4	76	0.1	Id.
	10	nne.	1	60,71	53,4		94	0	Bijna Helder.
10	8	o.	1	60,11	61,2		77	0	Bewolkt.
	2	zo.	1	58,99	67,6	+ 1.8	65	0	[illegible]
	10	o.	1	59,61	59,7		87	0	[illegible] bewolkt.

In No. 108 kolom Thermom. 7 Sept. [illegible] staat 60.3 lees 56.2.

AMSTERDAM, [illegible] Sept. 1853.

NEDERLAND.					
Werkel. Schuld . . .	2½	pCt.	62 15/16	63	63
dito [illegible]	[illegible]	„	76 1/8	76 3/16	76 1/8
[illegible]	4	„	95 1/8		
[illegible]	3½	„	94 1/2		
[illegible]					
[illegible] Hope en Comp.	5	pCt.	108 5/8		
Certificaten 1840 . . .	4	pCt.	93		
dito Adm. te Londen	4½	„	100 1/8		
POLEN.					
Obligatien	4	pCt.	87		
SPANJE.					
Obligatien	3	„	22 3/4		
Binnenl. Schuld	3	„	42 13/16		
Bewijzen Coupons			6 1/4		
OOSTENRIJK.					
Oblig. Metalliek	5	pCt.	[illegible]	82 1/4	
dito dito N.	5	„	[illegible]		
dito dito L. B.	5		95		
dito dito	2½	„	42 [illegible]	42 7/16	
PORTUGAL.					
Obligatien	[illegible]	pCt.	40	40 3/16	40 1/8
Uitgest.			17 3/8		
Ven. Obl. 6 pCt. [illegible]	3½	„	36 1/2		
AMERIKA.					
Mexico, Obl. 1851 [illegible]	[illegible]	„	24 15/16	25 3/8	
Noord-Amerik. Amst. Bank-act.			4 7/16		

[illegible] L. E. BOSCH en Comp.

BIJVOEGSEL VAN DE UTRECHTSCHE COURANT VAN MAANDAG 12 SEPTEMBER 1853.

DIT BIJVOEGSEL BEVAT:
VERSLAG VAN DE ZITTING VAN DEN STED. RAAD VAN 6 SEPTEMBER.
VERSLAG VAN DE ZITTING VAN DE EERSTE KAMER VAN 8 SEPTEMBER.

Zitting van den stedelijken Raad
van 6 September.

Van de nieuw benoemde raadsleden, leggen de heeren *v. Asch v. Wijck*, *v. Hoytema*, *Vrolik*, *v. Dielen*, *v. Veersen*, *Schuurman* en *v. Hengst* de gevorderde eeden af in handen van den Burgemeester, en nemen daarna zitting.

Er zijn alsnu 19 leden in de vergadering tegenwoordig. Afwezig de heeren *Nahuys*, *Verloren*, *Voswinkel Dorselen*, *Munnicks v. Cleeff*, *v. d. Hagen v. d. Heuvel*, *Bake* en *Jongeneel*.

Aangaande het overlijden van den heer jhr. mr. *W. Bosch v. Drakestein* wordt door den Burgemeester nagenoeg het volgende gezegd: »Ik heb den raad eene treurige mededeeling te doen en eenen droevigen pligt te vervullen: ons geacht medelid jhr. mr. *W. Bosch v. Drakestein* is ons door den dood ontrukt. Eene toenemende ongesteldheid tastte zijn anders zoo krachtig gestel zoodanig aan, dat hij nu onlangs op den 2 dezer maand in den ouderdom van 55 jaren ontsliep. Geboren in deze stad, kweekeling van het Gymnasium en van onze Hoogeschool, was hij al spoedig, na volbragten leertijd, werkzaam voor het welzijn zijner medeburgers: zoowel als lid van Stads-Aalmoesenierskamer als van den stedelijken Raad en het collegie van den Lekdijk bovendams, was hij met ijver en trouw werkzaam in de behartiging van de belangen der burgerij. Tijdens den Belgischen opstand trok hij met een deel van Utrechts ingezetenen naar de grenzen ter verdediging van den vaderlandschen grond, en daar in den tiendaagschen veldtogt het vijandelijk lood hem spaarde, voerde hij gedurende de volgende jaren van spanning, het bevel over de 1e kompagnie van het bataillon mobile Utrechtsche schutterij. Zijne talrijke vrienden staren met mij droevig op zijn overschot; het herdenken zijner opgeruimdheid, goedhartigheid en deugd zal bij hen allen lang levendig blijven. Als echtgenoot maakte hij het geluk uit zijner gade; zijn eenige afstammeling verliest in hem een hartelijk beminnenden vader; vele behoeftigen derven thans hun troost. Als hoofd en tolk van Utrechts burgerij breng ik aan de nagedachtenis van onzen hooggeachten ambtgenoot eene wel verdiende hulde toe. Hij ruste in vrede!"

Tot eene der eerste werkzaamheden behoort thans het benoemen van een Wethouder, in de plaats van den heer *v. Dielen*, naar aanleiding van art. 82 der gem.-wet, in verband met het Prov.-Blad n°. 75, inhoudende aanschrijving des betreffende.

Tot stemopnemers worden benoemd de heeren *v. Asch v. Wijck*, *v. Reede*, *de Vos* en *v. Lier*. — De stemming is als volgt: de HH. *v. Dielen* 14, *Walland* 2, *Voorduin* 1, *Boer* 1 en *Schuller tot Peursum* 1 stemmen.

De heer *v. Dielen* in de vergadering tegenwoordig, zegt, dat hij gevoelig is voor dit vernieuwd bewijs van vertrouwen, en dat hij niet aarzelt deze nieuwe betrekking te aanvaarden.

De Voorzitter doet mededeeling dat is ingekomen eene goedkeuring van Gedep. Staten op het instellen eener procedure tegen *A. Mol*, pachter der invorderingen van de Weerd- en Vreeswijksche sluizen. — Voor informatie.

Burg. en Weth. hebben tevens van den Minister van Binnenl. Zaken bewijzen ontvangen, volgens welke de sluiswachter ook in een ander opzigt te véel sluisgelden zou gevorderd hebben. Zij brengen thans een Concept Raadsbesluit ter tafel betreffende de vervolging in regten van genoemden sluispachter. — Die zaak zal na het einde dezer vergadering in eene gesloten zitting worden behandeld.

Bij Burg. en Weth. is terug ontvangen van den Minister van Binnenl. het regl. op de belasting op de honden, met twee bedenkingen. — Dit stuk is terstond in handen der Comm. *ad hoc* gesteld, welke bij monde van den heer *Voorduin* thans verslag uitbrengt. — Ter Secretarie, en de beraadslaging in de volgende vergadering.

De zitting wordt veranderd in eene met gesloten deuren.

's GRAVENHAGE 8 September.

In de zitting van de Eerste Kamer der Staten-Generaal van heden zijn ingekomen 16 adressen tegen de wet op de kerkgenootschappen uit onderscheidene oorden des lands en 5 ten voordeele.

De heer *van Dam van Isselt*, voorzitter van de commissie van petitien, zal staande de vergadering verslag doen van de laatst ingekomen verzoekschriften, en brengt overigens met den heer *Insinger* rapport uit op de gisteren ingekomen adressen.

Aan de orde van den dag is de voortzetting der beraadslagingen over de wet nopens het toezigt van den Staat op de kerkgenootschappen.

De heer *Vos van Steenwijk* neemt de wet op zich zelve en geen aanleiding en herinnering tot rigtsnoer. Die wet nu bevat niets dan noodige bepalingen in het Staatsbelang, om orde en rust te bewaren; zij is geene partijwet. Bovendien is die voordragt niet te wijten aan de Protestanten; spr. zal niet onderzoeken wie aanleiding tot de grieven heeft gegeven.

De heer *Regout* betreurt de April-beweging en agitatie; daaruit zijn dit Ministerie en de Tweede Kamer voortgekomen. — Maar de Eerste Kamer is bestemd om alle besluiten van overijling te stuiten en driften en dwalingen van het oogenblik tegen te gaan. — Volgens Sprekers meening, sluit hoofdstuk VI eene wet als de onderhavige uit. — Hij vindt dat het geenszins de taak der Regering is om het werktuig van eischen der kerkgenootschappen en van partijzucht te worden. — Zijns bedunkens zal de wet noch geruststellen, noch bevredigen, dan alleen met krenking van anderen.

De heer *van Beeck Vollenhoven* heeft lang geaarzeld, om der gevolgen wille, zijne stem te bepalen. Eene wet van louter *beginselen*, die de regten voor den Staat met betrekking tot de Kerkgenootschappen zouden regelen, zou noodzakelijk en niet in strijd met de Grondwet zijn en daaraan zou hij zijne goedkeuring kunnen schenken; maar deze wet is dat zijns niet. Hij gelooft dan ook, dat de gevolgen der verwerping niet zoo ver uitziende zouden zijn als die der aanneming, en vindt genoegzamen klem in art. 169 der Grondwet. De wet zal velen niet voldoende zijn, en later zal men aanvullings-wetten vragen. — Hij zal er met gerustheid tegen stemmen.

De heer *van Nispen van Pannerden* zegt: 1°. De wet is niet in strijd met de Grondwet, noch met hare letter, noch met haren geest. — 2° Maar wat de bepalingen der wet zelve betreft, is hij tegen deze, vooral om artikel 5. Dit werkt terug op een bedrijf, dat op het oogenblik van het bedrijf, volgens Sprekers inzien, naar de Grondwet geoorloofd was. — 3°. De wet aan het Staatsbelang getoest, zullen spanning en onrust daardoor niet verminderen. Hij gelooft, dat de partij, die de wet heeft uitlokt, zich volstrekt daardoor niet zal bevredigen. De minister *Lightenvelt* self heeft niet aangedrongen op de aanneming der wet; en dit zou hij zeker gedaan hebben als de wet ware in het Staatsbelang.

De heer *van der Lek de Clercq* meent niet dat de wet ongrondwettig is; zij kan met de Grondwet in de hand verdedigd worden; minder echter met den geest dan met de letter. — Bij de beraadslaging over hoofdstuk VI heeft men niet op het oog gehad, dat er ooit zoodanige wet later zou worden aangeboden. Wat hem echter in dit ontwerp mishaagt is: 1°. de aanleiding. — Hij zou het betreuren dat de regering bij deze voordragt ingewilligd had aan de opgewondenheid der menigte. De aanleiding kan ook niet geweest zijn de benoeming van bisschoppen; dat de R. Kath. op bisschoppen regt hebben, is door Protestanten zelve erkend. Maar ligt dan de aanleiding in de Pauselijke allocutie? Dit ontkent Spreker; daarvoor zou men te veel eer bewijzen aan dat stuk; hij keurt de allocutie en breve af. Maar 2°. ziet hij geen noodzakelijkheid daartoe. Hem is onbekend, dat eenig kerkgenootschap op een terrein is gekomen, waarop het niet behoort. Mogt later tot beteugeling van geestelijke aanmatiging blijken, dat er eene wet noodig is, dan heeft men in Nederland genoeg vrijzinnige mannen, gereed om elke regering te helpen, om de geestelijkheid op haar eigenaardig terrein terug te brengen. Voorts 3°. betoogt Spr. dat de wet niet bevredigt. Hij verlangt geene bevrediging, omdat er geene regtmatige reden tot verontrusting is. Hij zal tegen het ontwerp stemmen in het belang van Vaderland en Koning.

De heer *van Heeckeren van Wassenaar* beweert, dat, als hij voor de wet is, dan is het, omdat hij die niet vindt, ongrondwettig en om het ministerie in staat te stellen eenigermate te herstellen wat bedorven is door onverschilligheid en lijdelijkheid van het tegenwoordig ministerie, dat het in moeijelijke oogenblikken de teugels des bewinds heeft opgevat.

De heer *Cost Jordens* wenscht, dat men toch niet vergete, bij de beoordeeling van dit ontwerp, dat de kerkgenootschappen niet zijn *boven* of *nevens* maar *in* den staat. Na lange aarzeling is Spreker gekomen tot het besluit, dat aannemen van dit ontwerp hier het beste is. Dit zal later tot bedaring en bevrediging der gemoederen leiden, vooral nadat de ondervinding het zegel er op gezet zal hebben, dat deze wet in verdraagzamen, milden zin zal worden toegepast.

De heer *de Sitter* vindt in de tegenwoordige wet zijdelingsche interpretatie van hoofdstuk VI der Grondwet, en is die Grondwet voldoende gewaarborgd door de waakzaamheid, den Koning opgedragen. Hij mag deze wet niet aannemen, daar hij er eene verkorting in vindt van het regt des Konings.

De *Minister van Buitenlandsche Zaken* zal zich ten deze hoofdzakelijk bepalen tot een enkel punt: het verwijt, dat de wet zou zijn eene *gelegenheidswet*. Z. Exc. moet verwijzen naar hetgeen reeds elders is gezegd. Eene ongelukkige gebeurtenis heeft voorzeker aanleiding gegeven tot het maken eener wet, maar aanleiding in dien zin, dat het gebleken was, dat er eene wet ontbrak. Wanneer nu de omstandigheden van dien aard zijn, dat er bij de uitvaardiging eener zoodanige wet spoed is, dan mag men toch het vaderland niet blootstellen aan de gevolgen van wetteloosheid in dat opzigt. Nu openbaarde zich, zegt Spr., door het stelsel van lijdelijkheid, van *laissez faire*, eene organisatie bij een belangrijk kerkgenootschap, die zich grondde op de bepalingen der Grondwet, en er ontstond in vele opzigten twijfel omtrent de grenzen dier vrije organisatie. Ten gevolge dier organisatie heeft het land opgehouden een land van missie te zijn, en de geestelijken zijn daardoor zoowel onderling als in betrekking tot de Regering in eene geheel andere verhouding gebragt dan te voren. Alles moet dienaangaande nog worden geregeld. Zoolang alzoo de wet niet daar is, is het onmogelijk, voor dat kerkgenootschap een penning aan deszelfs bedienaren uit te geven. En zal men dan, omdat men beweerde, dat deze wet niet, gelijk men dit verlangde, zou zijn eene wet van beginselen, de zaak daaraan opofferen, en dus den Staat in ongelegenheid brengen? Dit kan hij niet aannemen. Z. Exc. vestigt nog het oog op de gevolgen harer aanneming in tegenoverstelling van die eener verwerping. Het liet zich aanzien, dat het wenschelijk was deze quaestie tot een onderwerp van wetgeving te maken, om eene vrije en opene discussie over deze aangelegenheid uit te lokken. Wat is er trouwens van de algemeene agitatie geworden? Nadat dit ontwerp toch met eene aanzienlijke meerderheid in de Tweede Kamer was aangenomen, is de Natie werkelijk bedaarder en bedaarder geworden, meer en meer voorgelicht door de gronden van hare vertegenwoordigers. En naar mate dat oogenblik genaderd was, dat de wet in deze Kamer zou behandeld worden, is de spanning zoo zeer verminderd, dat men al meer en meer het stilzwijgen heeft bewaard. Dit zal nu een van de gezegende gevolgen van de aanneming dezer wet zijn, dat het uitgemaakt zal zijn, dat de gewone wetgever het regt heeft dergelijke onderwerpen te regelen; en dat eene wet tot regeling van het toezigt op de onderscheidene kerkgenootschappen is grondwettig. Omtrent eene niet-aanneming zal Spr. alleen dit zeggen, dat al wat in het oog der natie als bijna zeker was beschouwd, op nieuw onzeker zou geworden zijn. Hij gelooft niet dat de spanning zal ophouden, wanneer men zien zal, dat het Staatsgezag onvermogend is tegen den overmoed der kerkgenootschappen, van wie dan ook? De Regering heeft verklaard en zij verklaart dit nog, eene wet te behoeven, ten einde te kunnen waken, dat de kerkgenootschappen zich houden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat, en zou men dan den Koning in de uitoefening van dat regt tot waken, niet behulpzaam zijn? Hij moet daarbij nog opmerken, dat men zich bedriegt, wanneer men zich voorstelt, dat, zonder deze wet, men omtrent den eed van het Hof van Rome zou hebben verkregen, wat men nu verkregen heeft. Maar zeide men herhaaldelijk: de natie kan volkomen gerust zijn, want de

Koning waakt. Maar wat zal dit afdoen, wanneer men de wet weigert, die de Koning noodig acht om dat waken te regelen. Men oordeelde voorts, dat de wet niemand zal bevredigen. Z. Exc. zal daaromtrent slechts een woord antwoorden met het oog op het buitenland, en dan zegt hij, dat de wet dáár wel bevrediging ontmoet. De mogendheid zelve, die de wonde heeft toegebragt, heeft de bewijzen gegeven, hoe zij weet te waarderen, wat dezerzijds gedaan is. Maar van alle andere mogendheden, ondervindt Nederland de meest mogelijke sijmphatie voor den toestand, waarin het zich zonder zijn toedoen bevindt, van allen ondervindt het meest mogelijke ondersteunning. Wanneer men nu beweert, dat de wet niemand bevredigen zal, dan moet men althans daarvan uitzonderen de regering die haar heeft aangeboden; de meerderheid der Tweede Kamer, die haar heeft aangenomen, eene Kamer die haren oorsprong heeft uit verkiezingen na het gebeurde, en dan mag men eindelijk ook wel eerbiedigen de meerderheid in deze Kamer, aan wie de wet evenzeer bevredigt. Omtrent de wet van Germinal, an X, moet ik nog opmerken dat die wet bepaaldelijk voor Limburg nog geheel bestaat, en zoo lang dus de tegenwoordige voordragt niet tot wet wierd verheven, zou de wet van Germinal dáár nog in volle kracht blijven.

Z. Exc. *de Minister van Justitie* zegt, dat het vreemd moge klinken, na zoo lang gevoerde discussiën, maar hij zal beginnen te onderzoeken wat men in de wet niet vindt, om dan te onderzoeken wat er wel in staat, en ten slotte eenig daartegen gemaakte bedenkingen te wederleggen. Het ontwerp treedt volstrekt *niet* op eenig kerkelijk terrein. Alle geloofsbelijdenissen zijn vrijgelaten, tegenwoordige en toekomende. Het treedt *niet* in de benoeming van eenig kerkelijk opperhoofd. De staat wil daarop geen invloed uitoefenen. Een voorbehoud is er alleen in de wet, waarvan Z. Exc. straks de noodzakelijkheid zal aanwijzen; het is dat tot verzekering der openbare orde en rust. Sommigen wilden geregeld zien *het verkrijgen* en het behoud van eigendommen in de doode hand; maar dit behoort in deze wet *niet* te huis; dit is van finantielen aard betrekkelijk op alle genootschappen. Men wilde ook voorzieningen tegen de kloosters. Maar, wanneer eene vereeniging niet naar buiten werkt, indien zij zich niet vertoont als burgerlijk persoon, dan is zij buiten het bereik der wet. De wet stelt alleen eenige lijnen omtrent de vrijheid; zij zegt hier is uwe vrijheid; hier houdt zij op. Het eerste lid van art. 1 geeft die vrijheid volkomen. Maar indien de bepalingen van het societeits-contract strijdig zijn met de goede zeden en met de openbare orde, dan moeten er bepalingen zijn, welke de uitvoering daarvan kunnen beletten. Maar nu gaat de wet verder. Zij wil, dat men zijne inrigting en bestaan bekend make. Welnu, daartoe is de Staat noodwendig bevoegd, ten gevolge van art. 165 Gwt, den Staat, niet alleen de bevoegdheid gevende, maar den pligt oplegt om aan alle kerkgen. gelijke bescherming te verleenen. Eene eerste voorwaarde is, dat de geen die beschermt hem kent, dien hij beschermt. — De Staat meent verder het regt te hebben, vreemdelingen de uitoefening der openbare godsdienst te kunnen beletten. Ook dit ligt in het beginsel der Gwt, waarbij vreemdelingen niet gelijk gesteld worden met ingezetenen, dan in de gevallen bij de wet bepaald.

De regering is hiertoe gekomen, omdat, wanneer vreemdelingen zich zouden verstouten in dit land onrust te prediken, men dan eene wet heeft, waardoor men hen over de grenzen kan brengen. Bij art. 5 zal Spr: stilstaan. Dit art. geeft aan den staat een meer negatief vermogen. De kerkgen. wijzen de plaatsen aan, waar zij meenen hunne vergaderingen te moeten houden en de hoofden en zetels te moeten vestigen. Maar de Koning zegt, aan mij is het regt, eene standplaats af te keuren, als ik weet dat daardoor het behoud der rust in gevaar wordt gebragt. Ook die bepaling steunt op art 165 Gwt. Om te kunnen herkennen, moet degeen die zal beschermen niet in een' toestand gebragt worden, dat hij aan die verpligting niet kan voldoen, of dat hij te groote opofferingen zou moeten doen. In een land, waar zoovele kerkgen. bestaan, die elkander dagelijks ontmoeten, moest de regering tegen alle ergenis van welke zijde ook op hare hoede zijn. En nu vraagt de minister, indien de bisschoppen gezeteld worden op de plaats, waar de grondzuilen van het Protestantisme in Nederland gevestigd zijn, of men dan niet zou zeggen, dat die plaats opzettelijk gekozen is, ten einde anderen te grieven? Nu moet de staat kunnen zeggen: die plaats komt mij ongeschikt voor. Wanneer nu de regering krachtens de wet, twee plaatsen (hij zal ze niet noemen) ongeschikt verklaart, handelt zij als regering dan zoo verkeerd? Bevordert zij daardoor niet de rust in den staat? De R. Katholijken kunnen dit het minste ontkennen, want Rome zelf heeft die plaatsen niet doen innemen, omdat Rome er gevaar in zag. En als Rome dit doet, is het dan voor de regering geen tijd te waken? Z. Exc. zal nog een ander voorbeeld in geheel anderen zin nemen. Stel eens dat Rome zoo verdraagzaam werd, dat eene Protest. kerk binnen zijne muren gedoogd werd, en als nu de Protestanten zich meester maakten van het terrein tegenover *St. Pieter*, en met behulp van anderen een gebouw daarstelden grootscher dan *St. Pieter*, zou dan, niet de Paus, maar de Souverein van Rome niet geregtigd zijn te zeggen: „Ge hebt misbruik gemaakt van de vrijheid, welke ik u gaf; uwe daad moet ergernis geven aan de katholijken; hij is eene provocatie, welke ik niet zal gedoogen?" Als de Souverein van Rome zóó sprak, zouden zelfs alle eerlijke Protestanten de billijkheid daarvan erkennen. — Er is aangemerkt, dat op die wijze alle bisschoppelijke zetels zouden kunnen worden afgekeurd, en de bisschoppelijke hierarchie daardoor onmogelijk zou worden. Z. Exc. vraagt of dit mogelijk is, als men vindt dat zoo vele behoedmiddelen genomen zijn; wanneer de Raad van State moet worden gehoord, een gemotiveerd besluit genomen en dit openbaar gemaakt moet worden? — Als de verdediging dan eenmaal is goedgekeurd, kan daarop niet teruggekomen worden.

Men heeft aan de wet *retroactiviteit* verweten. Z. Exc. zegt: 1o. *de wet* mag dit niet; 2o. zij werkt niet achteruit, wanneer zij eenvoudig een beginsel sanctioneert; 3o. zij werkt niet achteruit, wanneer zij de gevolgen eener daad afkeurt. Het feitelijk kan geen regt geven. Dit kan niet dan na 30 jaren achtervolgelijk gebruik. Er bestaat dus geene retroactiviteit, maar het is eene weigering aan ieder, die wil wat ten nadeele der Maatschappij zou kunnen strekken, ook zelfs ten opzigte eene op te rigten fabriek of trafijk. — De overige bepalingen der wet, zegt de Minister, zijn de handhaving van Art. 167 Grondwet, en bevatten waarborgen tegen de onderlinge stoornis der kerkgen.

Z. Exc. komt vervolgens tot het punt der grondwettigheid. Hij licht geest en letter van het VIe hoofdstuk der Grondwet toe in den zelfden zin, als hij dit in de andere Kamer heeft gedaan. Het geheele 6de hoofdstuk strekt alleen om te beletten, dat de vrije organisatie, welke vrijheid boven twijfel verheven is, niet nadeelig werke voor staat of individu. Hij beantwoordt vervolgens eenige objectiën en zegt dat de vrijheid van afkondiging der kerkelijke voorschriften, geenszins insluit vrijheid van uitvoering.

Daarna komt hij tot de wenschelijkheid der wet. Hij schetst de gevolgen der aanneming en die der verwerping. Bij verwerping des organtie. Het geheele art. 167, is, zonder deze wet, ijdel, want dat art. bevat geene poenale sanctie op de uitoefening der eeredienst buiten de gebouwen. De Regering en hij persoonlijk is niet dan na rijpe, ernstige overweging tot de aanbieding overgegaan en bij de beantwoording der vraag, hoe een dam op te werpen tusschen den stroom die van Rome kwam, en den tegenstroom die er zich tegen verhief, kwam men tot het besluit dat 2 zaken op den voorgrond moesten staan: 1o. De kennis moest bij de Regering zijn van de inrigting en het bestuur der kerkgenootschappen in het belang der openbare orde en rust. Die voldoening wilde zij aan de protest. bevolking geven, dat op zekere plaatsen de bisschoppen niet dan in overleg met de Regering zullen kunnen worden gevestigd, en zoo doende is de groote grief vervallen, welke van den aanvang af gerigt was tegen het herstel van den bisschoppelijken zetel te Utrecht, en 2o. de vestiging der zetels. — Maar er was nog iets noodig. Het was noodzakelijk, dat er een blijk in onze wetgeving kwam, dat het staats gezag zich in *dien* zin kan stellen boven het kerkgenootschap. Wat toch zegt de meerderheid der natie? Indien de Grondwet van 1848 de Regering magteloos zou hebben gemaakt om de kerkgenootschappen in billijk bedwang te houden, dan moet die Grondw. worden herzien. En nu zegt Z. Exc. ten slotte: zij die deze wet afstemmen, leggen de eerste hand aan de afbreking van het gebouw, dat met zoo veel moeite en beleid in 48 is opgetrokken. Deze Kamer, als zij de wet afstemt, zal, naar Z. Exc. overtuiging, den grond doen rillen, waarop dat gebouw in 48 is opgetrokken, zóó dat het weldra zal blijken geheel in te storten.

De heer *Eysinga* gelooft dat de partijen door deze wet, niet zullen worden bevredigd. Na hetgeen de minister van justitie op het slot zijner rede gezegd heeft, behoort er moed toe om tegen het ontwerp te stemmen. Hij hoopt echter dat het hem bij de vervulling van zijn pligt nooit aan moed zal ontbreken.

De heer *van Dam van Isselt* heeft, uit naam van de commissie voor de verzoekschriften, nog verslag gedaan op een aantal adressen zoo voor als tegen het ontwerp ingekomen.

De heer *van Nispen van Pannerden* meent mede te moeten opkomen tegen het slot der rede van den min. van justitie, waaruit men zou kunnen opmaken, dat zij, die tegen het ontwerp zullen stemmen, zullen mede werken of den grond leggen om het stelsel in 1848 aangenomen, af te breken of te vernietigen. Stelle het ministerie zoo veel prijs op de aanneming van dit ontwerp met eene groote meerderheid, het make daarvan dan eene kabinets-questie; dat ware constitutionneel; ware dit het geval, dan zou hij zien of hij zijne overtuiging tegen de wet, daaraan ten offer zou mogen brengen.

De heer *van Beeck Vollenhoven* heeft mede de laatste woorden des ministers met groot leedwezen gehoord. Hij zou niet gaarne zien, dat het toen opgebouwde wierd afgebroken. Er zou moed toe behooren, van dergelijk werk, als in 1848 is verrigt, op nieuw aan te vangen. Hij zou dit aan meer jeugdigen moeten overlaten.

De heer *van Swinderen* verklaart, dat de woorden door den Minister gesproken, hem niet hebben gegriefd. Hij heeft ze slechts als eene rhetorische wending beschouwd. Hadden zij hem gegriefd, hij zoude ze omkeeren en zeggen dat zij, die *voor* het ontwerp stemmen, den eersten grond leggen om het grondwettig gebouw om te keeren.

De heer *v. Ryckevorsel* heeft voor zich zelven die overtuiging, dat dit onderwerp in strijd is met den geest van de herziening der grondwet, die in 1848 heeft plaats gehad. Hij gelooft, dat de grondwet vaster zal staan, naarmate men meer eerbied voor hare handhaving betoont.

De heer *van Sasse van Yssel*t zegt, dat hij gisteren in zijne rede heeft opgemerkt, dat er twee smetten aan dit onderwerp kleefden. Hij zal nu alleen zeggen, dat er eene derde smet moet worden bijgevoegd, het is de bedreiging van den Minister van justitie. Hij zal zich daardoor niet laten afschrikken om tegen het ontwerp te stemmen, omdat hij het beschouwt als de eerste stap tot ondermijning der grondslagen van het grondwettig gebouw.

De *Minister van Justitie* acht zich verpligt zijne meening te verduidelijken. Hij heeft aan het slot zijner rede op den voorgrond gesteld dat het meerendeel der natie verlangde dat de Staat bij magte zou zijn te waken dat alle kerkg. kunnen worden gehouden binnen de palen van gehoorzaamheid aan de wetten van den Staat. Daarom heeft hij gesproken van de afbreking van onze grondw. instellingen, maar niet als eene bedreiging, alleen in den zin, dat zij die de wet afstemmen, onwillekeurig zouden medewerken tot de afbreking van het gebouw in 1848 met zooveel zorg opgetrokken. Of liever, die de kerkgenootschappelijke vrijheid overdrijven, werken mede om de eischen te bevorderen van hen die het grondwettig gebouw willen afbreken.

De heer *Cremers* zal in deze verklaring berusten. Hij wil alleen dit nog zeggen, dat hij de gevaren eener afstemming niet kan deelen, want even als hij gisteren het vertrouwen uitsprak, dat bij aanneming, men ze niet met gewilligheid zal dragen, zoo ook twijfelt hij niet of bij afstemming zullen zich niet die gevolgen vertoonen, welke Z. Exc. daarvan schetste.

De heer *de Sitter* verwerpt ver van zich de verdenking als of zij, die deze wet afstemmen, de schendende hand aan den hoeksteen van ons staatsgebouw zouden willen slaan. Hij protesteert tegen dergelijke vermoeden.

Ter stemming overgegaan zijnde, wordt het onderwerp *aangenomen* met 22 tegen 16 stemmen.

Voor de heeren: *van der Oudermeulen*, *van Weel*, *Vos*, *van Steenwijk*, *d'Ablaing van Giessenburg*, *Lotsy*, *'t Hooft*, *van Andringa de Kempenaer*, *van Dam van Isselt*, *Paspoort van Grijpskerke*, *van Aylva van Pallandt*, *Boxman*, *Tonckens*. *van Lidth de Jeude*, *van Heeckeren van Wassenaer*, *Borski*, *Martens van Sevenhoven*, *Insinger*, *van Wessem*, *van Reemen van Rheemenshuizen*, *Cost Jordens*, *Verhey van den Bogaerd* en de Voorzitter (*Philipse*).

Tegen de heeren: *Van Nispen van Pannerden*, *van der Beken Pasteel*, *Beerenbroek*, *de Sitter*, *van Beeck Vollenhoven*, *van Rijckevorsel*, *van den Dries*, *Cremers*, *van Sasse van IJsselt*, *Blankenheym*, *van Eysinga*, *van der Lek de Clercq*, *van Swinderen*, *Regout*, *de Villers de Pité* en *de Bruin*. (Afwezig de heer *Bosch van Drakestein*, door ongesteldheid).

De zitting is daarna uiteengegaan.

UTRECHT, bij L. E. BOSCH en Comp.